

EVROPSKA UNIJA

VLADA RUMUNIJE

VLADA REPUBLIKE SRBIJE

Structurni fondovi
2007 - 2013

GEC NERA

Environment News

Bilten mikroregije prekogranične saradnje Dunav - Nera - Karaš

Br. 32
Avgust 2011**Zaštićene vrste****Monitoring životne sredine u Labudovom oknu .**

Strana 1

Zajedničke aktivnosti volontera iz Srbije i Rumunije.

Strana 2

Metode "zelene" neutralizacije

Strana 2

DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI

U okviru IPA projekta volonteri iz Rumunije i Srbije vršili su monitoring životne sredine u Labudovom oknu

Ekološka grupa za saradnju Nera iz Rumunije, u partnerstvu sa Školom plus iz Bele Crkve, Srbija, u okviru prekograničnog projekta "Sprečavanje zagadjenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnosti i medijska promocija", finansiranom od IPA prekograničnog programa Rumunija- Srbija vršila je monitoring životne sredine u Labudovom oknu u okviru Specijalnog rezervata prirode Deliblatska peščara. Naime, radi se o zaštićenom, Ramsarskom području. Labudovo okno je nastalo usporom Dunava posle

izgradnje akumulacionog jezera na Đerdapu.

Volonteri iz Srbije i Rumunije upoznati su sa pojmom RAMSARSKO PODRUČJE. Takođe su informisani o ustanovljenju Svetskog dana vlažnih područja koji je ustanovljen sa ciljem da se skrene pažnja javnosti na neophodnost očuvanja i mudrog upravljanja ovim specifičnim, osetljivim ekološkim sistemima koji su širom sveta izuzetno ugroženi. Za obeležavanje Svetskog dana vlažnih područja utvrđen je 2. februar, datum kada je 1971. godine u gradu Ramsaru (Iran) usvojena „Konvencija o zaštiti močvarnih područja od međunarodnog značaja, naročito kao staništa ptica močvarica“, poznata kao Ramsarska konvencija.

Labudovo Okno

Ovom međunarodnom konvencijom uspostavljen je osnov za akciju, u nacionalnim i međunarodnim okvirima, po pitanju zaštite i mudrog upravljanja vlažnim područjima i njihovim resursima.

Na »Labudovom oknu« se gnezde ibisi, a tu borave i retke vrste ptica grabiljivica, kao što su orao belorepan i crni orao. Retke biljne vrste Labudovog okna su beli i žuti lokvanj, kao i orhideje.

Ramsarsko područje »Labudovo okno« predstavlja najveće prirodno mrestilište riba na srednjem toku reke Dunav i najveću migratornu stanicu ptica u ovom delu balkanskog poluostrva. Na ovom području se stanovništvo tradicionalno bavi poljoprivredom, ribolovom i lovom, te se kontaminacija komercijalnim putevima širi do najvećih potrošačkih centara Srbije. Povećanje broja malignih oboljenja i bolesti respiratornog trakta stanovništva, koje

Oblast Labudovog okna u Srbiji u okviru Specijalnog rezervata prirode Deliblatska peščara 27.07.2011

su prouzrokovane kontaminacijom jedinjenjima bakra i cinka, ukazuje da je neophodna hitna rekultivacija taložišta i jalovišta rudničkog otpada u susednoj Rumuniji. Volonteri su svojim aktivnostima skrenuli pažnju javnosti na postojanje problema koji hitno treba rešiti.

• **Zajedničke aktivnosti volontera iz Srbije i Rumunije u okviru IPA projekta**

Ekološka grupa za saradnju Nera iz Rumunije, u partnerstvu sa Školom plus iz Bele Crkve, Srbija, u okviru prekograničnog projekta "Sprečavanje zagadjenja Dunava rudarskim otpadom u stvarnosti i medijska promocija", finansiranom od IPA prekograničnog programa Rumunija- Srbija vršila je monitoring životne sredine u blizini jalovišta rude Tausani - Bosneag u oblasti Moldove Nove u Rumuniji. Glavni izvor zagađenja iz ove deponije su fine čestice otpada u ruderstvu iz prerade rude bakra.

Oblast Moldove Nove u Rumuniji 08.07.2011

Pojavom vetrova, Gornjak ili Košava, prašnjav materijal je dislociran od ovih vetrova (deflacija) i na taj način raspršuje se po o njivama sela u blizini Stare Moldove i Nove Moldove, Požežene, Mačešti (Mačević) iz Rumunije i sela Vinci, Požežena, Ram, Veliko Gradište, Vračev Gaj, Banatska Palanka i Stara Palanka, na teritoriji Srbije. Značajna količina materijala se prenosi u močvarno ostrvce Stare Moldove u Rumuniji i na močvarno područje Labudovo okno u Srbiji.

Volonteri su upoznati sa različitim načinima uklanjanja zagadjenja a jedan od njih je i upotreba biljaka radi uklanjanja zagađivača iz životne sredine što se naziva fitoremedijacija. Volonteri iz Srbije i Rumunije, su direktno na terenu vršili monitoring i tim povodom zabeležili svoja zapažanja koja će biti od velike koristi tokom realizacije Projekta.

sadrže sledeće metale koji se smatraju važnim : Cd , Cr . Sa . Mo , Ni, Pb, Zn , sa posebnim osvrtom na dominantne komponente, i Cu kao dominantnu komponentu iz rudarske oblasti Moldove Nove.

Bakar je ključna komponenta u otpadu depozita jalovine i okolini tla. Nažalost, njegove absorpcije od strane biljaka su veoma niske. Molibden je poseban slučaj. Njegova koncentracija u bari jalovine nije veća od 4 dnm, ali ima odličan koeficijent za bioapsorpcije (BCF). Koeficijent za bioapsorpcije je odnos koncentracije metala u otpadu depozita jalovine i koncentracije metala u tela biljaka.

Upotreba biljaka uklanja zagađivače iz životne sredine i naziva se fitoremedijacija. Fitoremedijacija može biti :

- *Fitoekstrakcija*, koja predstavlja jačanje deponija jalovišta sa biljkama koje uklanjaju metal iz zemljišta , koncentrišući ih u vazdušne delove na raspolaganju za žetvu.

- *Fitodegradacija* koja predstavlja jačanje deponija jalovišta sa biljkama koje same degradiraju zagađivače ili posle ulaska u biljku, zagađivači su degradirani od strane mikroba i bakterija.

- *Rizofiltracija* predstavlja jačanje deponija jalovišta sa biljkama čiji korenii ispuštaju vodu u deponiju jalovišta, i apsorbuje zagađivače metala.

- *Fitostabilizacija* predstavlja jačanje deponija jalovišta sa biljkama koje smanjuju mobilnost kontaminanata i / ili bioraspoloživost . Bioraspoloživost je odnos između količine zagađivača i brzine kojom zagađivač , nakon što je dao telo , dolazi do mesta delovanja i proizvodi biološke efekte.

Dafin

Pasji trn

- *Fitopretvaranje* u paru predstavlja jačanje deponija jalovišta sa biljkama koje isparavaju zagađujući materiju u atmosferi.

Fitoremedijacije imaju neke prednosti u odnosu na druge tehnike oporavka. Prvo, to je smanjenje troškova i spremnosti da koriste "zeleni" lek za deponije u ruderstvu.

• **Zagađivači iz jalovine rudnika vode Taušani - Bošneag i metode "zelene" neutralizacije**

Rudarski otpad od jalovine vode Tausani - Bosneag

Investiranje u svoju budućnost!

Rumunija-Srbija IPA prekogranične saradnje Program je finansiran od strane Evropske Unije u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA) i sufinansira država partnera u programu.

Naziv projekta: Cross border pollution by mining wastes on the Danube, reality and media bomb also

Materijal editor: Grupul Ecologic de Colaborare Filiala Nera Caraș - Severin

Datum objavlјivanja: Avgust 2011

Sadržaj ovog materijala ne mora nužno da predstavlja zvanični stav Evropske unije

U slučaju žalbe, kontaktirajte: romania-serbia@mdrt.ro